

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 7138-05-24 לוי ואח' נ' שנרב

28 באפריל 2026
י"א באייר התשפ"ו

לפני כבוד השופט רז נבון

התובעים:

1. יעקב (ג'קי) לוי
 2. נעם דן
- ע"י ב"כ עו"ד גיא אבידן

נגד

הנתבע:

פרופ' נדב שנרב
ע"י ב"כ עו"ד יאיר ברגר

ספרות:

אורי שנהר דיני לשון הרע

חקיקה שאוזכרה:

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965: סעי' 1, 7, 7א, 7ג, 15, 15(2), 15(4), 15(6), 16א, 16ב, 16ב(3).

מיני-רציו:

* התקבלה בחלקה תביעת לשון הרע. נקבע פיצוי על הרף הנמוך נוכח חופש הביטוי והרצון לאפשר השמעת דעות שונות בנושאים שכליבת השיח הציבורי. על הנתבע לפצות את שני התובעים בסך של 16,000 ₪ (8,000 ₪ לכל תובע).

* נזיקין – עוולות – לשון הרע

* נזיקין – הגנות – הבעת דעה

* נזיקין – פיצויים – בגין לשון הרע

.

תביעה כספית ע"ס 150,000 ₪, שעניינה פרסום נטען של לשון הרע.

.

בית המשפט פסק כלהלן:

האמירה לפיה התובעים הינם "סיעני חמאס על מלא", היא אמירה מבזה, מגדפת, משפילה ופוגענית, שכן היא נועדה להעמיד את התובעים בשורה אחת, עם הגרועים שבאוויי ישראל ולהשוות אותם אל אותם מרצחים (שרצחו וחטפו גם את בני משפחת התובעת). גם המילים "על מלא" מבקשות לתת

משמעות נוספת לאותה השוואה בין התובעים לבין אנשי החמאס. הנתבע העמיד את התובעים שכסם אל שכס עם אנשי החמאס, אשר נמנים על הגרועים שבאויבי ישראל והדברים העולים לכדי לשון הרע.

אשר למשפט "חלאות שמאלניות מתועבות", המילה "שמאלני" אינה לשון הרע, כשם שהמילה "ימני" אינה כזו. לצד אלה, המילים "חלאות" ו"מתועבות" נועדו להשפיל את התובעים בעיני הבריות ולעשותם מטרה לבוז וללעג, משל היו התובעים בזויים ומוקצים. צירוף המילים מעצים את המסר השלילי כלפי התובעים. אין מדובר בגידופים סתמיים אלא בלשון הרע שנועד להשפיל ולבזות את התובעים בעיני הקוראים.

התובע עמד בנטל ההוכחה, לפיו הפרסום נעשה שלא בתום לב. התובע פרסם פוסט על כך שבת זוגו הוכתה בידי שוטרים במהלך הפגנה. הנתבע מצידו ניצל את אותו פרסום שהתייחס בכלל להכאת התובעת, על מנת להביע דעה/גידוף אשר מתייחס לפעולות הציבוריות של התובעים, כאשר בפרסומו זה לא רק שייחל לפגיעה קשה יותר בתובעים, אלא אף הוסיף והשווה את התובעים לגרועים שבאויבי ישראל. הדברים אינם סבירים ומשכך הם חורגים מן מההגנה לה זכאי הנתבע בגין הבעת דעה. הנתבע גידף והוסיף את המילים "חלאות" ו"מתועבות", שאף הן מרחיקות את הנתבע מהגנת תום הלב.

הפיצוי בתיק זה צריך להיות מתון ועל הרף הנמוך. יש לראות את הפרסום כחלק מהקשר כולל של פולמוס ציבורי. כוונת הנתבע הייתה להביע את דעתו בעניין הדרך להשבת החטופים ובעניין פועלם של התובעים בעניין זה. המלל שפורסם לבסוף, חרג מהבעת דעה מותרת וכלל גם גידופים העולים כדי לשון הרע, כך שניתן בהחלט להבין מדוע נפגעו התובעים מהדברים. הדברים אשר פורסמו מזכים בפיצוי, אלא שזה צריך להיות על הרף הנמוך דווקא נוכח חופש הביטוי והרצון לאפשר השמעת דעות שונות בנושאים שבליכת השיח הציבורי. על הנתבע לפצות את שני התובעים בסך כולל של 16,000 ₪ (8,000 ₪ לכל תובע).

פסק דין

לפניי תביעה כספית ע"ס 150,000 ₪, שעניינה פרסום נטען של לשון הרע, כמובנו [בחוק איסור לשון הרע](#), תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"; "חוק איסור לשון הרע").

א. תמצית טענות התובעים :

1. התובע 1, מר יעקב (ג'ק) לוי (להלן: "התובע") והתובעת 2, גב' נעם דן (להלן: "התובעת"), הינם בני זוג.
2. התובע מעיד על עצמו שהינו דמות מוכרת ששמו הולך לפניו (עיתונאי, אמן במה, סופר, מורה לתאטרון, שדרן, מגיש טלוויזיה ועוד), הכל כמפורט בכתב התביעה. התובעת מבארת שהינה אשת חינוך, מרצה ומנחת קבוצות.
3. התובעת הינה בת למשפחה שחלקה נרצח וחלקה נחטף ביום 7 באוקטובר 2023. מאז אותו היום, החלה התובעת לפעול לשחרור בני משפחתה והיא שימשה כדוברת בולטת של חלק ממשפחות החטופים. גם התובע פעיל במאבק, אך לא בעצמות גבוהה כמו התובעת.
4. על פי הנתען, ביום 25 באפריל 2024, השתתפה התובעת בהפגנה לשחרור החטופים מעזה; במהלך ההפגנה הגיע השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, לקרבתה של התובעת עם רכבו; התובעת התקרבה לשר על מנת לשוחח עמו על עניינם של החטופים, אלא שאז התנפלו עליה על פי הנתען מספר שוטרים "בחמת זעם ובאלימות".

5. ביום 26 באפריל 2024, פרסם התובע בעמודו האישי בפייסבוק פוסט, שבו תיאר את הפגיעה הנטענת בבת זוגו התובעת, על ידי שוטרי משטרת ישראל (להלן: "**הפוסט של התובע**"). על פי הנטען, זכה הפוסט של התובע במאות שיתופים ותגובות רבות.
6. הפוסט של התובע שותף גם על ידי צד ג', פרופ' ישי עופרן (להלן: "**פרופ' עופרן**"), אשר הוסיף לצד השיתוף מספר מילים משל עצמו (להלן: "**הפוסט של פרופ' עופרן**").
7. הנתבע, פרופסור נדב שנרב (להלן: "**הנתבע**"), פיזיקאי חבר באוניברסיטת בר-אילן, הינו מוביל דעה בציבוריות הישראלית ופרסם מאמרים רבים בביטאונים הציבור הדתי.
8. הנתבע, פרופ' שנרב, הגיב בדף הפייסבוק של פרופ' עופרן וכתב את המלל הבא, שהוא מושא התביעה שלפנינו (להלן: "**הפרסום**"):

"מקווה שפעולות נחרצות יותר יינקטו נגד סיעני חמאס על מלא כמו ג'קי ובת זוגו חלאות שמאלניות מתועבות"

9. לטענת התובעים, הפרסום שביצע הנתבע הינו פרסום לשון הרע, כמובנו [בחוק איסור לשון הרע](#), המוציא את דיבתם. יש בו כדי לפגוע באופן קשה במוניטין שלהם, בשמם הטוב ובפרנסתם, זאת משום שהפרסום רומז להיותם "בוגדים" בעת מלחמה.
10. על פי הנטען, לביטוי "**סייען חמאס**" משמעות מרחיקת לכת. מדובר בייחוס של מעשה בגידה ושיתוף פעולה עם האויב. גם הביטוי "**חלאות שמאלניות מתועבות**" עולה כדי דיבה קשה, שכן הציבור שמקשיב לדבריו של הנתבע, הוא ציבור שהוא גם "קהל הבית" של התובע. הובהר שהתובע מרבה להופיע מול קהילות דתיות ברחבי הארץ, גדל בציונות הדתית ומעולם לא נחשב לאיש שמאל, אלא לימין פוליטי מתון.
11. לטענת התובעים, מדובר בפרסום שמטרתו לפגוע ואשר פורסם בכוונת זדון. עוד נטען, כי אין להקל ראש בקריאות הקוראות לפעולות נחרצות יותר כלפי התובעים. מדובר בקריאה לאלימות המעידה על יסוד נפשי של כוונה לפגוע.
12. התובעים טוענים, כי הפרסום פגע בשמם הטוב, כי הייתה כוונה לפגוע בשמם הטוב בכוונת מכוון, וכי אין מדובר בפרסום מוגן. מדובר לדבריהם בהשמצה אשר חרגה מגבולות חופש הביטוי. משכך נתבע על ידם פיצוי בסך של 150,000 ₪.
13. עוד עתרו התובעים לצו עשה למחיקת הפרסום וצו המורה לנתבע לפרסם תיקון והכחשה של הדיבה מושא תביעה זו.

ב. תמצית טענות הנתבע:

14. הנתבע סבור, כי דין התביעה להידחות על הסף ולגופה. מדובר לטענתו בתביעה ל"סתימת פיות".
15. הפרסום מושא התביעה דן הינו **תגובה בת שורה וחצי של הנתבע שהופנתה כלפי פרופ' עופרן ואילו בלבד**. התגובה נכתבה סמוך לחצות הלילה ולמחרת היום פרסם פרופ' עופרן פוסט נוסף שבו נכלל הפרסום, שעה שלנתבע לא הייתה שליטה על היקף הפרסום. הנתבע פנה לפרופ' עופרן וביקש להנמיך לדבריו את גובה הלהבות.

16. בפתיח לפרסום, מביע הנתבע תקווה, לשינוי דרכה של המשטרה כנגד עבריינים חוסמי כבישים ומצפה לפעולות נחרצות כנגד מפרי סדר. אין בדברים כל קריאה לתקיפת התובעים על ידי אזרחים מן השורה. אין במשפט זה כל לשון הרע. לטענת הנתבע, מדובר בהבעת דעה בנושא פוליטי.

17. אשר לביטוי "סייעני חמאס על מלא" - ביטוי זה הפך לביטוי שחוק בשיח המתנהל בחברה הישראלית המפורדת. איש אינו מעלה בדעתו, כי הביטוי כוון כלפי התובעים, כמי שעסוקים בביכול בסיוע לוגיסטי או מבצעי לארגון הטרור. הנתבע מציין, כי מדובר במטאפורה חריפה, שמשמעותה הברורה היא, כי הדרישה בה אווזים התובעים, לשחרור בכל תנאי וללא הצבת קו אדום, מסייעת לאסטרטגיה של החמאס, בדרך של הכנעת מדינת ישראל ותוך שימוש בחטופים כנשק שובר שוויון.

18. אשר לביטוי "חלאות שמאלניות מתועבות" - במילה שמאלני אין כל לשון הרע ועל רקע הסוגיה שבמחלוקת ועמדות התובעים, הם זוכים ביושר לתואר "שמאלני". שתי המילים הנוספות הן גסות ולא ראויות, בגדר סגנון קלוקל ולא ראוי, אך אין מדובר בלשון הרע.

19. הדברים נכתבו בסגנון המקובל ברשת. הגם שהנתבע לא מתגאה בסגנון הדברים, הרי שאין בהם כל הוצאת לשון הרע.

20. לטענת הנתבע, הפרסום מושא המחלוקת שוכן בשולי השיח במרשתת והופנה בכלל לפרופ' עופרן, כאשר התובעים כלל אינם מלינים על הפרסום שביצע עופרן וכי רק לאחר הגשת התביעה פנו התובעים לפרופ' עופרן וביקשו ממנו שיסיר את הפוסט שכתב.

21. הנתבע מציין, כי התובעים הובילו מאבק לשחרור החטופים "עכשיו=בכל מחיר". לדרך מאבק זו אין קונצנזוס ומדובר היה במחלוקת ציבורית. נוכח האמור סבור הנתבע, כי עומדות לו הגנות מכוח הבעת דעה על עניין ציבורי או על פרסום פומבי, כמובן [בסעיף 15\(4\)](#) ו-[15\(6\) לחוק איסור לשון הרע](#).

22. עוד טוען הנתבע, כי עומדת לו הגנה לפי [סעיף 15\(2\) לחוק איסור לשון הרע](#), שעה שהתגובה הופנתה לפרופ' עופרן, במסגרת יחסים חבריים של שני ברי פלוגתא ברשת.

23. הנתבע מוסיף עוד, כי הפרסום של התובע שותף על ידי פרופ' עופרן, שיצר פוסט חדש משל עצמו. על הפוסט שיצר פרופ' עופרן הגיב הנתבע בפרסום מושא ההליך; לאחר מכן הדהד פרופ' עופרן את הפרסום של הנתבע בפוסט חדש משלו. מכאן שבחירתם של התובעים שלא לצרף את המפיץ, לתביעה (את פרופ' עופרן), מלמדת על רצונם לנצל הליך משפטי כדי לפגוע בבר פלוגתא אידאולוגי.

ג. תמצית תשובת התובעים :

24. הנתבע משליך את יהבו ואת טענותיו על פרופ' עופרן, אולם לא הגיש כל הודעת צד ג' כנגדו.

25. הנתבע מודה בכתב הגנתו, כי הוא קורא למשטרת ישראל לפעול באלימות גדולה יותר כנגד התובעים והדבר מעיד על כוונה לפגוע ויש בה כדי להצדיק כפל פיצוי.

ד. המסגרת הדיונית :

26. בסמוך לאחר הגשת התביעה הגישו התובעים בקשה דחופה למתן סעדים זמניים, במסגרתה עתרו, ליתן סעדים זמניים המורים לנתבע לחדול לפרסם פרסומים מכפישים אודות התובעים וכן להורות לנתבע למחוק כל פרסום שפרסם במסגרתו כינה את התובעים "סייעני חמאס".
27. הבקשה לסעד זמני הובאה לעיוני כשופט צוות הסעדים הזמניים בבית המשפט. בקשה זו נדחתה על ידי ביום 5 במאי 2024 תוך שביארתי, כי לא יהיה בדחיית הבקשה כדי להקרין על ההליך העיקרי.
28. עוד קבעתי בהחלטה, כי: "מבלי לגרוע מן האמור לעיל ובשים לב לכך, כי דומה שטרם הפנייה בהליך משפטי זה לא באה פנייה סדורה לנתבע, אציע לנסות ולסייע לצדדים, טרם שיחל ההליך המשפט "להתגלגל" דבר שעשוי להביא להוצאות רבות לצדדים, ואם תהיה נכונות של שני הצדדים (ולצורך כך-על הצדדים לתת הודעה קצרה עד ליום 12 במאי 2024) אומן את הצדדים לדיון מקדמי קצר כבר בימים הקרובים, ואולם הדבר מותנה כאמור בהסכמה של שני הצדדים".
29. בסמוך לאחר מכן הודיעו הצדדים, כי הם מקבלים את הצעת בית המשפט לקיום שיח עוד טרם הגשת כתב הגנה. שיח שכזה התקיים ביום 3 ביוני 2024 ואף הוצעה על ידי בית המשפט הצעה לפתרון המחלוקת. הצעה זו לא התקבלה (והדבר לא נוקף לחובת מי מהצדדים) ומכאן שההליך המשיך להתנהל כסדרו.
30. הנתבע הגיש כתב הגנה ולאחר מכן פנו הצדדים להליך פישור, אשר התנהל לפני מותב אחר בבית משפט זה. הליך הפישור לא צלח.
31. נוכח הסכמת שני הצדדים לא התקיימה ישיבת קדם משפט בתיק ובמקומה הוסכם על הגשת תצהירי עדות ראשית. מטעם התובעים הוגשו תצהיריהם שלהם. והנתבע הגיש אף הוא תצהיר מטעמו.
32. קדם משפט מסכם בתיק התקיים ביום 1 בדצמבר 2025 ומעת שלא ניתן היה לקדם הבנות בין הצדדים נקבע התיק לשמיעת הוכחות.
33. ישיבת ההוכחות התקיימה ביום 19 באפריל 2026. הנתבע ויתר בפתח הדיון על חקירה נגדית של התובעים. ב"כ התובעים חקר בחקירה נגדית את הנתבע. לאחר מכן סיכמו הצדדים את טענותיהם בעל פה.
34. הדיון הוקלט על ידי חברת הקלטות חיצונית וגם באמצעות פיילוט תיעוד הדיונים וההקלטה מצויה במערכת נט-המשפט. תמלול הדיון, כפי שנערך על ידי חברת הקלטות חיצונית הועמד אף הוא לעיון הצדדים עובר למתן פסק הדין.
35. למען השלמת התמונה אוסיף, כי ביום 23 באפריל 2026, פנה הנתבע וביקש לתקן את התאריך שהופיע על נספח "ב" לתצהיר העדות הראשית מטעמו. התובעים מסרו את התייחסותם לתיקון המבוקש וטענות הצדדים בעניין זה עמדו לנגד עיניי בעת מתן פסק הדין.

ה. דיון והכרעה :

36. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, שמעתי את חקירות הצדדים ואת סיכומיהם סברתי, כי **דין התביעה להתקבל בחלקה**, זאת נוכח הטעמים אשר יפורטו להלן :

ה.1. הפרסום :

37. ביום **26 באפריל 2024**, פרסם התובע בעמוד הפייסבוק שלו, **פוסט אשר תיאר את ההתרחשויות אשר עברו לטענתו על בת זוגו התובעת ערב קודם לכן, שעה שהשתתפה בהפגנה לשחרור החטופים אליה הזדמן על פי הנטען, השר לביטחון לאומי**. להלן יובא הפוסט של התובע:

"נעם דן, אשת חינוך עורכת טקסי חיים ומרצה ליהדות חילונית, חזרה הביתה אתמול בלילה כשהיא מוכה וחבולה. כמה מוכה? חבורות כחולות ואדומות מכסות את כל חלקי גופה. ושפתייה מדממות.
מי הכה אותה? שוטרים ושוטרים ממשטרת ישראל.

המשטרה תטען כמובן שהיא בסך הכל ביצעה את תפקידה, ונאלצה להשתמש בכוח סביר, כמוטל עליה כדי לטפל בהפרות סדר וחסימת נתיבי תנועה.

אבל מה לעשות ואירועי המאבק לשחרור החטופים אתמול במרכז ירושלים צולמו בפרוטרוט ומשלל זוויות.

צריך להיות מאוהב באלימות, או בבן גביר, עד מעל לראש, כדי לצפות בתמונות – שרבות מהן שודרו ועדיין משודרות בתוכניות האקטואליה- ולהצדיק את מה שקורה שם. נעם, אשתי ואם ילדיי, לא הפרה סדר ולא הפרה חוק. לא חסמה ולא הבעירה. לא הפריעה לסדר הציבורי [אם יש בכלל דבר כזה בישראל 24] ולא היוותה איום על כוחות המשטרה.

חברים שאלו אותי כמה כואב, וכמה קשות המכות. עניתי, בציניות אך ביושר, שאילו מישהו במשטרה היה חושד בי, בן זוגה, שאני אחראי לרבע מהמכות האלה, הייתי מבלה כמה לילות טובים במעצר. ובצדק.
אבל אני, מיותר לציין, אינני לובש את המדים הכחולים.

אז למה היכו אותה? עזבו את העניין הפעוט שהיא בת למשפחה שכולה, שהיא גם משפחת חטופים, ושהיא משמשת כדוברת בולטת של חלק ניכר מהמשפחות. למה מכות? למה לפתוח לה את השפה?
"....

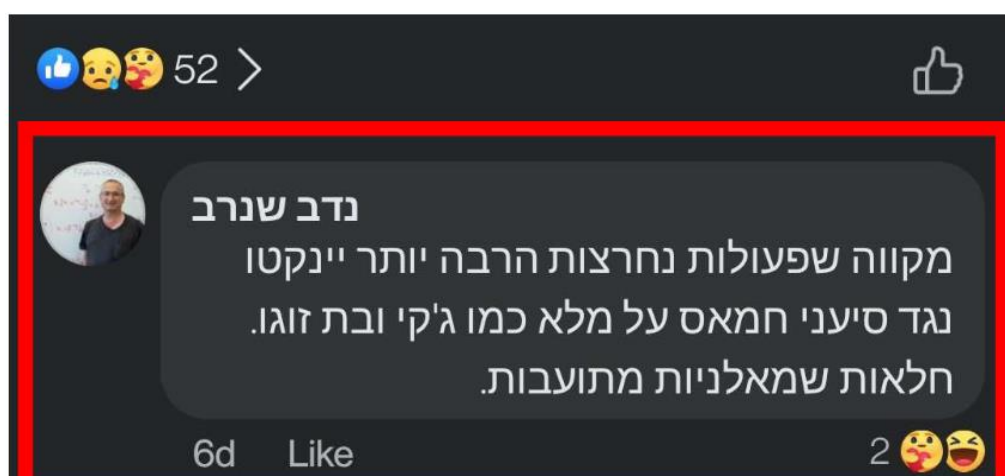
38. לאחר הפרסום של התובע, פרסם פרופ' עופרן (באותו היום) פוסט בעמוד הפייסבוק שלו שבו הוא שיתף את דבריו של התובע (להלן: **"פרסום עופרן"**):

"תקראו את ג'ק תראו באיזה מהירות הפכה המשטרה למיליציה של בן גביר בחירות ומהר לפי שכבר לא תהיה דרך חזרה".

לצד המלל, שיתף פרופ' עופרן את הפרסום של התובע (ודוק-פרופ' עופרן אינו צד להליך, הוא גם לא זומן להעיד ומכאן שאין בהליך זה כדי לקבוע דבר ביחס אליו-וודאי שלא לחובתו).

39. הנתבע, פרופ' שנרב הגיב לפוסט של פרופ' עופרן ופרסם ביום 27 באפריל 2024, את הדברים הבאים, כתגובה בדף הפייסבוק של פרופ' עופרן: "מקווה שפעולות נחרצות הרבה יותר ינקטו נגד סיעני חמאס על מלא כמו ג'קי ובת זוגו. חלאות שמאלניות מתועבות". זהו אפוא הפרסום מושא תביעה זו.

ה.2. המסגרת הנורמטיבית:

40. [בע"א 751/10](#) פלוני נ' אילנה דיין אורבך [נבו] (8.2.2012), בואר תרשים הזרימה שיש לילך על פיו, בתביעת לשון הרע, לאמור:

6. תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום לד' אמות אחת החסינויות - דין התביעה להידחות. אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים (לתיאור שונה במקצת של השלבים ראו [בע"א 89/04](#) נודלמן נ' שרנסקי בפסקה 7 ([פורסם בנבו], 4.8.2008)).

ה.3. הפרסום שביצע הנתבע עולה כדי לשון הרע:

41. "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול לפגוע בנכס היקר ביותר לאדם - שמו הטוב וכבודו כאדם בעיני עצמו ובעיני זולתו. היא ביטוי העלול להכתים את אישיותו בעיני הזולת, ולפגוע בביטחונו הפנימי גם כלפי עצמו. היא דבר העלול להרוס במחי יד, וכהרף עין, שם טוב שנבנה ועוצב במשך שנים רבות באופן שלא ניתן להחזירו לקדמותו, וכל פיצוי כספי לא ייטיב באופן אמיתי את הנזק שנגרם. פגיעתה של הדיבה רעה לא רק כלפי מושא לשון הרע עצמו, אלא גם כלפי סביבתו הקרובה - משפחתו, ילדיו וידידיו. היא עלולה לפגוע קשות בנפש האדם, וכן בעיסוקו ובמעמדו החברתי והכלכלי. היא עלולה לפגוע פגיעה ללא תקנה בטעם חייו ובאיכות חייו" ([ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי ואח'](#) [נבו] (4.8.2008) - להלן: "פס"ד שרנסקי").

42. לשון הרע כמובנו [בסעיף 1](#) לחוק, צריכה לכלול אלמנטים של השפלה ולעג בעיני הבריות, ביזוי אדם בשל מעשיו, התנהגותו.

43. על מנת לברר האם הפרסום עולה לכדי לשון הרע כמובנו [בסעיף 1](#) לחוק, יש לפרש את הפרסום בהקשר אובייקטיבי. פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור "בין שורותיו", כפי שמכלול זה עשוי להתקבל ולהתפרש בעיני האדם הסביר כאשר ההגדרה הינה הגדרה רחבה.

44. משמעותו של הפרסום אינה תלויה בכוונתו של הנתבע, שכן כמובא לעיל המבחן הוא מבחן אובייקטיבי, והבחינה תהיה לפי המשמעות שקורא או שומע סביר היה מייחס למילים מושא התובענה ([ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני](#), פ"ד מג(2) 334, 338 (1989)).

45. כפי שאבהיר להלן, הפרסום שביצע הנתבע עולה לכדי לשון הרע. לצורך פסק הדין, אני מתייחס בהקשר זה למשפט: **"סיעני חמאס על מלא כמו ג'קי ובת זוגו. חלאות שמאלניות מתועבות"**.

אשר למשפט - "סיעני חמאס על מלא":

46. **בתאד"מ (י-ם) 77322-01-25 גולן שלומי נ' שני סמואל בנדיקט טופר השלישי** [נבו] (20.7.2025), עמד בית המשפט על המשמעות של כינוי אדם כמי שקשור לחמאס, על רקע מצב הלחימה בישראל בתקופה זו, בראי **חוק איסור לשון הרע**, לאמור (ס' 7):

"איני רואה צורך לצאת למסע פרשני סבוך ופתלתל בניסיון להתחקות אחר פשר הביטוי "חמאסניק" או פשר הצירופים "תומך חמאס" ו"תומך נוחבות". לדאבון הלב, בימינו אנו, צירוף זה כפשוטו כמוהו כניסיון לייחס לאדם תמיכה ברוע המוחלט: ברוצחים צמאי דם, אנשים שפלים ואכזריים, שורפי משפחות, כורתי ראשים, שרצחו וטבחו באכזריות בלתי נתפשת למעלה מאלף איש – טף וזקן, איש ואישה – ביום אחד, וחטפו מאות למנהרות הטרור. על השאלה אם ייחוס תמיכה ברוצחים מתועבים אלה מהווה ביטוי פוגעני, מבזה ומשפיל העולה כדי לשון הרע – התשובה ברורה ומהדהדת" (להלן: "פס"ד גולן").

47. קביעותיו של בית משפט השלום בירושלים, בעניין פס"ד גולן הנזכר לעיל (פס"ד אליו התייחס ב"כ התובעים בסיכומיו בעל פה), מקובלות עליי. השוואת אדם בישראל לאיש חמאס כמוה כהשוואתו לרוע האולטימטיבי; מכאן שהשוואת אדם לסייען חמאס היא השוואה למי שמסייע לרוצחים שפלים ואכזריים.

48. ב"כ הנתבע טען בסיכומיו, כי יש לאבחן את הקביעות בפס"ד גולן מענייננו, שכן אחד הפרסומים שם התייחס ל-"תומך נוחבות" (עמ' 41, ש' 19-17): **"המרכז שלו זה הביטוי תומך נוחבות, זה משפט שמשנה את כל הסיטואציה ומקרין גם על הביטויים הקודמים, כשאתה אומר חמאסניק"**. הטיעון מוקשה לטעמי ואין לקבלו. השוואת אדם לתומך או סייען חמאס הינה השוואה חמורה כשלעצמה, ללא קשר לשאלה אם מוסיפים לה את המשפט "תומך נוחבות" אם לאו (משפט פוגעני כשלעצמו).

49. **האמירה לפיה התובעים הינם "סיעני חמאס על מלא"**, היא אמירה מבזה, מגדפת, משפילה ופוגענית, שכן היא נועדה להעמיד את התובעים בשורה אחת, עם הגרועים שבאויבי ישראל ולהשוות אותם אל אותם מרצחים (שרצחו וחטפו גם את בני משפחת התובעת). גם המילים **"על מלא"** מבקשות לתת משמעות נוספת לאותה השוואה בין התובעים לבין אנשי החמאס. הנתבע העמיד את התובעים שכם אל שכם עם אנשי החמאס, אשר נמנים על הגרועים שבאויבי ישראל והדברים העולים לכדי לשון הרע.

50. למעלה מן הצורך אוסיף, כי כשם שבעבר קבעה הפסיקה, כי הכינוי **"נאצי"** הינו מבזה ומשפיל ועולה על נגזרותיו השונות כדי לשון הרע (**רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר** [נבו] (12.11.2006) - להלן: **"פס"ד בן גביר"**), הרי שביתר שאת, לאחר אירועי ה-7 באוקטובר 2023, גם הביטוי **"סייען חמאס"**, מבטא את התגלמות הרוע, האכזריות והרצון להכחיד את מדינת ישראל ואת יושביה.

אשר למשפט - "חלאות שמאלניות מתועבות":

51. המילה "שמאלני" אינה לשון הרע, כשם שהמילה "ימני" אינה כזו.
52. לצד אלה, המילים "חלאות" ו-"מתועבות" נועדו להשפיל את התובעים בעיני הבריות ולעשותם מטרה לבוז וללעג, משל היו התובעים בזויים ומוקצים.
53. ודוק - "חלאה" קשורה לכללך ולזוהמה שלא ניתנים להסרה. ראו למשל יחזקאל, פרק כד, פסוק ו', בעניין סיר מלא חלאה (לכלוך וזוהמה) שאינו מתנקה: **"אוי עיר הדמים, סיר אשר חלאה בָּהּ, וְחִלָּאָהּ לֹא יִצָּאָה מִמֶּנָּה"**.
54. דומה שבשפת הדיבור השגורה בימינו, חלאה ("חלאת אדם") קשורה יותר בייחוס תכונות שליליות לאדם-בגדר אדם בזוי ונקלה, אדם מושחת.
55. בעניינו ציין הנתבע, כי התובעים הינם **"חלאות מתועבות"**. אדם מתועב הוא אדם שפל ובזוי. צירוף המילים מעצים אף הוא את המסר השלילי כלפי התובעים. אין מדובר בגידופים סתמיים אלא בלשון הרע שנועד להשפיל ולבזות את התובעים בעיני הקוראים.

סיכום ביניים :

56. דבריו של הנתבע עולים לכדי לשון הרע ובכך מתקיים יסוד הפרסום. המדובר באמירות שנועדו להשפיל את התובעים ולבזות אותם. האדם הסביר היה מפרש את הדברים שנכתבו, ככאלה אשר נועדו להשפיל ולבזות את התובעים.

ה.4. פרשנות הפרסום וסיווגו :

57. בפרק זה, אדרש לסיווג המתאים של הפרסום האם מדובר בהבעת דעה, קביעת עובדה, דברי גידוף.
58. [ברע"א 817/23](#) עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זהר, [נבו] (30.5.2023) (להלן: "פס"ד חוזה חדש"), עמד כב' השופט סולברג על האבחנה בין עובדה לבין הבעת דעה:

"ככלל, עובדה עניינה בנתונים אובייקטיביים, בתיאור מציאות מסוימת; היא יכולה להיות אמיתית או שקרית, וניתן לאששה או להפריכה. דוגמה לכך היא פרסום כי נפתחה חקירה משטרתית בעניינו של פלוני (ראו: [ע"א 3199/93](#) קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט(2) 843, 857 (1995) (להלן: עניין קראוס)). דעה, לעומת זאת, היא התרשמות סובייקטיבית, והיא אינה נכנסת לתבניות נוקשות של אמת ושל שקר. דעה עשויה להיות משכנעת, סבירה, הגיונית, וכן גם להפך. דוגמה לדעה היא למשל החיזוי כי פלוני צפוי להרשעה בדינו, בשים לב לחומר הראיות שנאסף נגדו (שם, עמוד 858). במקרים רבים, הבחנה בין דעה לעובדה היא קלה ופשוטה, אך לא אחת מתעוררת מורכבות לא מבוטלת בניסיון לסווג נכונה את הפרסום, עד כי "ישנם מקרים שבהם ההבחנה נראית לא רק קשה אלא כמעט בלתי אפשרית" (גנאים, קרמניצר ושנור, עמוד 88; וראו גם: [ע"א 259/89](#) הוצאת מודיעין בע"מ נ' ספירו, פ"ד מו(3) 48, 55 (1992); עניין קראוס, עמוד 856)".

59. בית המשפט העליון קבע בפס"ד חוזה חדש, כי על מנת להבחין בין עובדה לבין דעה, יש להרכיב את משקפיו של האדם הרגיל (האופן שבו נתפסים הדברים על ידי האדם הסביר הקולט אותם: כמסקנה אישית סובייקטיבית של המפרסם או כנתון עובדתי המתאר את המציאות).
60. עוד יש לציין, כי לעיתים יש וטוען נתבע בתביעת לשון הרע, כי יש להוציא את הדברים שנכתבו מידי פשוטם, ועל בית המשפט לבחון אם הפרסום שבמחלוקת הוא פרסום שאדם מן הישוב יבין שיש להוציא מידי משמעותו המילונית. ביטויים שכאלה עשויים להתפרש גם כהבעת דעה ולא כקביעת עובדה.
61. יחד עם זאת גם ביטויים שמסווגים כדעה, עשויים להיות פרסומים העולים כדי לשון הרע. ראו ס' 33 לפסה"ד בעניין חוזה חדש:

"הכרעתי עתה, כי יש לראות בפרסום שלפנינו משום הבעת דעה. ואולם, כפי שצינתי לעיל, משמעות הכרעה זו אינה שלילה גורפת לאפשרות היותו של הפרסום לשון הרע – אף דעה עשויה להסב נזק למושא הפרסום, ועל כן, לבוא בגדרי הגדרת לשון הרע שבסעיף 1 לחוק (גנאים), קרמניצר ושנור, עמוד 213; כך נראה כי מתחייב גם מקיומן של הגנות סעיפים 15(4)-15(7) לחוק, המורות אותנו כי הבעות דעה מסוימות הן ביטויים מוגנים, חרף היותן לשון הרע). בסיווג פרסום כדעה יש אפוא אך כדי להקלות את פוטנציאל הפגיעה (כאשר במקרים מסוימים הפחתת פוטנציאל הפגיעה תגיע עד כדי הוצאת הפרסום מגדר 'לשון הרע')";

62. ומן הכלל אל הפרט:

- הביטוי: "מקווה שפעולות נחרצות הרבה יותר יינקטו...." - עולה כדי הבעת דעה מוגנת לטעמי ואינו עולה כדי פרסום לשון הרע.
 - הביטוי: "סיעני חמאס על מלא כמו ג'קי ובת זוגי" - אני סבור, כי האדם הסביר לא היה משתכנע באמיתות המילולית של הדברים, ולמעשה גם ב"כ התובעים אישר זאת בסיכומיו. ראו, בעמ' 36 לפרוטוקול הישיבה מיום 19 באפריל 2026, ש' 24-27: "אז ברור שאף אחד לא חשב שג'קי לוי הוא בשורות החמאס וכפוף ליחיא סינוואר, אף אחד לא חשב את זה מהבחינה העובדתית. עצם העובדה הזאת לא מוציאה את לשון הרע מהדברים".
- דבריו אלה של הנתבע אינם מתיימרים להביא עובדות לידיעת הציבור, והאדם הסביר אשר קורא את הדברים אינו מקבל את הרושם, כי התובעים פועלים בצוותא חדא עם החמאס על מנת לפגוע בישראל.
- דומני, כי הדברים שנאמרו על ידי הנתבע הינם על קו התפר שבין הבעת דעה לבין הטחת עלבון או גידוף (ראו והשוו [ע"פ 8735/96 ביטון נ' קופ](#), [נבו] (12.1.1998)), כאשר גם אם מדובר היה בגידוף, מדובר היה בלשון הרע.
- למען הנחת הדעת אבאר כבר עתה, כי גם אם מדובר היה בעובדה, הרי שלא הייתה עומדת לנתבע הגנת אמת בפרסום.
- הביטוי: "חלאות שמאלניות מתעובות" - אין מדובר בהבעת דעה אלא בדברי גידוף.

ה.5. הנתבע אינו זכאי ליהנות מהגנות תום לב:

63. הגנת תום לב כמובנה בחוק, תקום למפרסם אם יעמוד בשני תנאים מצטברים: הפרסום נעשה בתום לב ובהתאם לאחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק. ודוק- סעיף 16(א) לחוק מקים חזקה לפיה הפרסום היה בתום לב, אם נעשה בנסיבות הנזכרות בסעיף 15 לחוק וכן, כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות העניין.

64. לצד חזקה זו, קיימת גם חזקה שלילית בסעיף 16(ב) לחוק-ולפיה נהג המפרסם בחוסר תום לב, זאת: "אם נתקיימה אחת הנסיבות הבאות: אם הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמיתותו; אם הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא נקט אמצעים סבירים לברר את האמת עובר לפרסום; או אם הוכח שהמפרסם התכוון לפגוע במידה החורגת מהמידה הסבירה הנדרשת להגנת הערכים המוגנים ע"י הגנת תום הלב" (ע"א (ת"א) 15267-09-17 סרנה נ' נתניהו ואח', [נבו] (25.1.2018)). [ההדגשה אינה במקור].

65. בענייננו, עמד התובע בנטל ההוכחה (ראו לעניין הנטלים את שנקבע בע"א (ת"א) 53698-08-25 ראובן מייסלוס נ' עודד גאבי [נבו] (18.12.2025)), לפיו הפרסום נעשה שלא בתום לב, זאת נוכח הטעמים הבאים עליהם אעמוד להלן.

66. לטענת הנתבע, עומדות לו ההגנות הקבועות בסעיף 15(2) (יחסים המחייבים פרסום), סעיף 15(4) לחוק (הבעת דעה), וכן בסעיף 15(6) לחוק (ביקורת על יצירה). הנתבע סבור (ס' 52 לכתב הגנתו), כי עמדתם ופעילותם הציבורית של התובעים: "פוגעת במפעל הציוני, מסכנת את מדינת ישראל ומסייעת בפועל לחמאס".

67. אני מניח, כי אם היה הנתבע כותב את הדברים בדרך זו (כפי שכתב אותם בסעיף 52 לכתב הגנתו), לא הייתה מוגשת התביעה. דא עקא, שבמקום לכתוב את אשר על ליבו, קבע הנתבע, כי התובעים "סייעני חמאס על מלא" ו"חלאות מתועבות". אמירות אלה חורגות, מהמידה הסבירה הנדרשת להגנת הערכים המוגנים ע"י הגנת תום הלב. גם ב"כ אישר בסיכומיו (עמ' 41, ש' 27-28), כי: "אכן היה אפשר לכתוב את הדברים בצורה שפחות מכעיסה ובוטה....".

68. היינו, הבעת דעה וביקורת אפשריים בהחלט, אולם משהביטוי חורג במידה סבירה, הרי שקמה החזקה לפיה הפרסום היה שלא בתום לב, כמובנו בסעיף 16(ב)(3). ודוק- הלכה פסוקה היא, כי:

"די בהפרכת חזקת תום הלב בפן החיובי שלה, כאמור בסעיף 16(א) לחוק, או כי נתקיימה החלופה השלישית לחזקת חוסר תום לב בפן השלילי על-פי סעיף 16(ב)(3) לחוק, כדי להניח תשתית מספקת למסקנה כי מדובר בפרסום שאינו נהנה מהגנת תום הלב" (ראו פס"ד שרנסקי הנזכר לעיל). אין ספק לטעמי, כי התקיימה החלופה השלישית לחזקת חוסר תום הלב.

לעניין החזקות, ראו גם בסעיף 27 לפסה"ד בעניין שרנסקי:

"הפן החיובי של החזקה בוחן האם הפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות הרלבנטיות לענין, שאז חזקה כי נתקיים במפרסם תום לב, אלא אם הוכח אחרת; הפן השלילי של החזקה בוחן האם הדבר שפורסם לא היה אמת, והמפרסם לא האמין באמיתותו או לא נקט אמצעים סבירים לברר את אמיתותו, שאז חזקה כי לא מתקיים תום

לב לגביו. חלופה נוספת לשלילה, לכאורה, של תום לב היא מקום שהמפרסם התכוון לפגוע בנפגע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי הגנת תום הלב. הפן החיובי של חזקת תום הלב, עניינו יסוד אובייקטיבי של סבירות הפרסום, בהינתן נסיבותיו של העניין. הפן השלילי של החזקה עניינו יסודות אובייקטיביים וסובייקטיביים משולבים אלה באלה, הבנויים מנתון אובייקטיבי שעניינו בכך שדברי הפרסום אינם אמת, וקיום אמונה סובייקטיבית של המפרסם שהם אינם אמת, או אי נקיטת אמצעים סבירים על ידיו לברר את אמיתותם; לחלופין, בין אם הדברים הם אמת, ובין אם לאו, קיומה של כוונה סובייקטיבית במפרסם לפגוע בנפגע בדרך החורגת מהמידה הסבירה האובייקטיבית, הנדרשת להגנת הערכים המוגנים מכוח הגנת תום הלב...".

69. ממילא גם שהנתבע לא הצליח להצביע על כך שביצע את הפרסום בתום לב (היינו הפן החיובי) כמובנו [בסעיף 16\(א\)](#) לחוק. שהרי, הפן החיובי של חזקת תום הלב מצריך הוכחה שהפרסום לא חרג מתחום הסביר. לעניין סבירות הפרסום, ראו, פס"ד בן גביר הנזכר לעיל: **"טיב הפרסום ותוכנו גם הם משליכים על סבירות הפרסום. פרסום שנועד כל כולו לפגוע, להעליב ולבזות עשוי להיחשב חורג מן הסביר.."** בענייננו, הביטויים שבהם בחר הנתבע, חרגו מתחום הסביר.

70. לעניין ההגנות הנטענות אוסיף את הדברים הבאים, מבלי לגרוע מן האמור לעיל:

71. **אשר להגנה שבסעיף 15(2) לחוק** - הנתבע הוסיף וציין בכתב הגנתו, כי עומדת לו גם ההגנה שבס' [15\(2\)](#) לחוק, שכן תגובתו הופנתה בכלל לפרופ' עופרן, שהוא בר הפלוגתא ברשת. הנימוקים אשר הובאו לעיל יפים וטובים גם ביחס להגנה זו. עוד אוסיף, כי ההתכתבות בין הנתבע לבין פרופ' עופרן לא הייתה התכתבות פרטית, אלא התכתבות פומבית, לכל הפחות לציבור חבריו בפייסבוק של פרופ' עופרן. ממילא שלא קמה כל חובה חברתית לגדף, ולבייש אחרים, לצורך מתן מענה לפרופ' עופרן. ניתן היה לנסח את הדברים בצורה אחרת לגמרי.

72. **אשר להגנה שבסעיף 15(4) לחוק** - גם אם נצא מנקודת הנחה, כי כינויים של התובעים כ-"סיעני חמאס על מלא" היה בגדר הבעת דעה, שעה שהנתבע סבור, כי פעולותיהם פוגעות במדינת ישראל (ולא קביעה עובדתית), הרי שהבעת דעה זו חרגה בהיקפה, במידתה ובסבירותה מפרסום סביר ומכאן שאין הנתבע זכאי להגנת תום הלב. מדובר בהצבת התובעים בשורה אחת עם הגורמים שבאויבי ישראל, זאת נוכח הדרך שבה הם סברו שיש לילך בה, לצורך השבת החטופים, שאינה לרוחו של הנתבע.

בפסק הדין בעניין בן גביר ([רע"א 10520/03](#) הנזכר לעיל [נבו]), עמד בית המשפט על כך, כי אלמנט הסבירות הוא יסוד דומיננטי הן בפן החיובי והן בפן השלילי של חזקת תום הלב, וכי הוא רלוונטי לשאלה אם הפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות המקרה או אם המפרסם התכוון לפגוע במידה גדולה מן הסביר להגנת הערכים המוגנים על ידי תום הלב. **אותה סבירות תלויה בנסיבות העניין.**

בענייננו- התובע פרסם פוסט על כך שבת זוגו הוכתה בידי שוטרים במהלך הפגנה. הנתבע מצדו ניצל את אותו פרסום שהתייחס בכלל להכאת התובעת, על מנת להביע דעה/גידוף אשר מתייחס

לפעולות הציבוריות של התובעים, כאשר בפרסומו זה לא רק שייחל לפגיעה קשה יותר בתובעים, אלא אף הוסיף והשווה את התובעים לגרועים שבאויבי ישראל.

הדברים אינם סבירים ומשכך הם חורגים מן מההגנה לה זכאי הנתבע בגין הבעת דעה. יש גם לבחון בהקשר זה את כלל המשפט של הנתבע שאף גידף והוסיף את המילים "חלאות" - "מתועבות", שאף הן מרחיקות את הנתבע מהגנת תום הלב.

החריגה מהמידתיות בנסיבות העניין באה גם לידי ביטוי נוכח הנסיבות האישיות אשר בוארו. מספר בני משפחה של התובעת נרצחו ב-7 באוקטובר 2023 ואחרים (לרבות ילדים) נחטפו ושוחררו בשנים 2023 ו-2025. מכאן שהצגת התובעים דווקא כסייעני חמאס והצבתם בשורה אחת עם אותם מרצחים, אינה יכולה לזכות בהגנת תום הלב המוסדרת בחוק איסור לשון הרע. מדובר בפגיעה בעצב הכי רגיש של התובעים (האבל המשפחתי).

73. אשר להגנה שבסעיף 15(6) לחוק - גם אם מדובר בהבעת דעה, הרי שהנתבע אינו זכאי לאותה הגנה נוכח היעדר תום לב. עוד אוסיף, כי אם ניתן לראות בפרסום יצירה, הרי שזו הייתה יצירה שפרסם התובע ולא התובעת ומכאן שממילא הטענה אינה יכולה לעלות בהקשר של התובעת. 74. עוד אוסיף, כי גם דברי הגידופים מוציאים את הפרסום של הנתבע מהגנת תום הלב. גם טענות הנתבע בדבר שיח בסגנון אחר (מתלהם), שמתנהל ברשת אינן יכולות להתקבל. המרשתת הינה כיכר העיר המודרנית שבה מוחלפות דעתו ומכאן ששיח העולה כדי לשון הרע, כזה המבזה אחרים ופוגע בשמם הטוב אינו אפשרי.

ה.6. יש לדחות טענות בדבר אמת בפרסום :

75. הנתבע טען בתצהיר העדות הראשית שהגיש, כי עומדת לו גם הגנת אמת בפרסום. לטעמי מדובר בטענה חדשה שלא עלתה בכתב ההגנה (שהרי בכתב ההגנה לא עלתה טענה, לפיה מדובר בעובדה) ועל כן מדובר בהרחבת חזית. בסיכומים ביאר ב"כ הנתבע, כי: **"כל התיק הזה הוא כולו על הבעת דעה..."** (עמ' 42, ש' 5) ומכאן שהדיון בפרק זה הינו תיאורטי, אך יעשה למעלה מן הצורך. 76. גם לא היה מדובר בהרחבת חזית, וגם אם לצורך הניתוח הייתי סבור, כי המשפט "סייעני חמאס על מלא" עולה כדי קביעה עובדתית ולא הבעת דעה, הרי שלא הייתה עומדת לנתבע טענת אמת בפרסום.

77. הגנת "אמת בפרסום" משקפת את נכונות המחוקק להתיר פרסומים שיש בהם פגיעה בשם הטוב, וזאת בכפוף לכך, כי מתקיימים שני תנאים: (1) מדובר ב"אמת" (2) מדובר במידע שיש בו עניין לציבור (ע"א 844/12 דניאל מולקנדוב נ' שרה פורוש, [נבו] (22.2.2017)).

78. לעניין מרכיב "האמת", הרי שזה נוגע למידת ההתאמה בין תוכן הפרסום לבין המציאות האובייקטיבית, כפי שהיא מוכחת, כאשר נטל ההוכחה בדבר אמת בפרסום מוטל על המפרסם (ע"א 326/68 אסא נ' ליבנה, פ"ד כג (2) 23, 25 (1969)), קרי על הנתבע.

79. בענייננו, הנתבע לא הצליח להראות, כי התובעים הינם סייעני חמאס "על מלא" קרי, מי שקשורים בחמאס, מסייעים לו ופועלים ביחד עמו. כאמור לטעמי מדובר בכלל בהבעת דעה על קו התפר של גידוף.

80. גם ביחס לכינויי הגנאי שייחס הנתבע לתובעים לא ניתן לזהות אמת מוכחת. מדובר בלשון הרע. דין הטענה להידחות אפוא.

ה. גובה הפיצוי :

81. בע"א (ת"א) 53491-09-14 דני בוברוב נ' ליאור קרמונה [נבו] (1.4.2015), עמד בית המשפט על השיקולים שיש לבחון בבואו לפסוק פיצוי בתביעת לשון הרע:

"הוא בוחן בין היתר את חומרת הפגיעה שארעה, תפוצת הפרסום מהווה שיקול חשוב ופרסום בתפוצה גדולה, כמו פרסום באמצעי תקשורת מחמיר את הפגיעה ומצדיק הגדלת פיצוי..."

כמו כן בית המשפט מייחס חשיבות בקביעת שיעור הפיצוי להתנהגות הניזוק ולמעמדו קודם לאירוע הפגיעה ונותן משקל גם להתנהגות הפוגע בעת הפרסום.

יש לתת משקל גם לנושא ההתנצלות ולדבקתו של הפוגע באמירות הפוגעניות בלא לחזור בו.

בית משפט גם עשוי להתחשב בקביעת שיעור הפיצוי בשמו הרע של הנפגע, אופיו, מעשיו, עברו – ככל שאלה נוגעים במישרין ללשון הרע. (ע"א 9258/04 חורי נ' חברת כל אל-ערב בע"מ [פורסם בנבו] תק-על 2005 (2) 4243, וכן ע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה (5) 510).

82. גם בע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור [נבו] (22.07.2015), מנה בית המשפט העליון קריטריונים, במקרה של פיצוי ללא הוכחת נזק:

"בפסיקת פיצויים לפי חזקה זו יעריך בית המשפט את הנזק ויקבע פיצויים מתאימים בהתחשב במעמדו של הניזוק בקהילתו; בהשפלה ובסבל שהוא חווה; בטיב הפרסום ובאמינותו; בהיקף התפוצה של הפרסום; ובמידת הפגיעה שיש בפרסום. עוד עליו להתחשב בהתנהגות הצדדים – המפרסם והנפגע – לפני ואחרי הפרסום"

השיקולים העומדים בבסיס הפיצוי בענייננו :

83. אבאר להלן את מכלול השיקולים אשר עמדו לנגד עיני תוך שיש לזכור, כי מדובר בתביעה לפיצוי סטטוטורי והפיצוי אינו נעשה על בסיס חישוב אריתמטי, אלא על בסיס התרשמות בית המשפט תוך שילוב והערכה של מספר רכיבים.

84. הפיצוי בתיק זה צריך להיות לטעמי מתון ועל הרף הנמוך נוכח מכלול איזונים ושיקולים שעליהם אעמוד להלן, תוך שאני מביא בחשבון בתוצאה הסופית, כי מדובר בשני תובעים, היינו

כי כל תובע זכאי לפיצוי בשל פרסום לשון הרע אודותיו (הגם שמדובר בפוסט אחד, אולם הוא כאמור מתייחס לשני התובעים).

85. תחילה ועוד בטרם אדייק את נסיבות התיק, אפנה לסקירת טווחי פיצוי ביחס לאמירות בוטות כגון "נאצי". כך בת"א (הרצליה) 9942-10-17 **אילן שדה נ' יונתן דוד** [נבו] (6.11.2019) נפסק לנתבע פיצוי סך של 10,000 ₪, לרבות בגין ביטויים כגון: "ארכי נאצי"; "טיפוס היטלראי מובהק"; "אנטישמי ארור שכמוך" ועוד, תוך שכב' השופט הס, סוקר את הסכומים השונים שנקבעו בפסיקה, כאשר הטווח נע בין 6,000 ₪ ל- 15,000 ₪.

86. ניתן לראות בדברים שהוטחו בתובעים כדברים שמשותפים כמעט לאותם הביטויים.

87. גם בפסה"ד בעניין גולן אשר התייחס לביטויים: "תומך חמאס", "תומך נוחבות" "חמאסניק" נפסק פיצוי בסך של 12,000 ₪ בצירוף שכ"ט עו"ד בסך של 3,000 ₪. יוער, כי בפס"ד גולן עמד בית המשפט על כך, כי טווח הפיצוי נע בין 6,000 ₪ ל- 20,000 ₪.

88. בשיבת ההוכחות ביקשתי מהתובעים (שתבעו סך של 150,000 ₪) לאבחן מה שונה עניינם מרף הפסיקה שנזכר בפסה"ד בעניין גולן (שצוטט על ידם) אך לא הצלחתי לקבל מענה שהניח את דעתי. נטען (עמ' 32 ש' 27), כי בפסק הדין בעניין גולן "נמצא רבב גדול מאוד בתובע". טענה זו מוקשית. בית המשפט עמד שם על טווח הפיצוי הנהוג והתאים אותו לנסיבות העניין הכוללות, לרבות חומרת הביטוי, ההקשר הפוליטי ועוד. כאמור, כל מקרה ונסיבותיו. הקביעה בפסק הדין הנ"ל, לפיה עוגמת הנפש של התובע לא הייתה בהכרח כזעקתה הינה נדבך במכלול השיקולים, בדיוק כשם שבמקרה דנן ישנם מספר שיקולים שונים לכאן ולכאן, אשר הביאו אותי לתוצאה שאליה הגעתי.

89. כמובן שהטווחים שנקבעו בפסיקה מצריכים התאמות לנסיבות המקרה שלפנינו **ואדרש אפוא כעת לאותן ההתאמות.**

90. הפרסום מושא התביעה היה **פרסום בודד ויחיד**, שפורסם כתגובה בפייסבוק, בעקבות הפרסום של פרופ' עופרן (אשר שיתף את הפרסום של התובע). אין אינדיקציה ברורה למספר האנשים אשר נחשפו לפרסום זה של התובע.

91. יש לראות את הפרסום כחלק מהקשר כולל של פולמוס ציבורי: התובע פרסם פוסט חריף בהקשר של שיח ציבורי/פוליטי אשר נוגע להתנהלות המשטרה בהפגנות; זה פורסם ע"י פרופ' עופרן והנתבע מצדו הגיב ביחס לפעילות התובעים בקשר עם שחרור החטופים.

92. לאחר ששמעתי את הצדדים שוכנעתי, כי כוונת הנתבע הייתה להביע את דעתו בעניין הדרך להשבת החטופים ובעניין פועלם של התובעים בעניין זה. המלל שפורסם לבסוף, חרג מהבעת דעה מותרת וכלל גם גידופים העולים כדי לשון הרע, כך שאני בהחלט מבין מדוע נפגעו התובעים מהדברים. הדברים אשר פורסמו מזכים בפיצוי, אלא שזה צריך להיות על הרף הנמוך דווקא נוכח חופש הביטוי והרצון לאפשר השמעת דעות שונות בנושאים שבליבת השיח הציבורי (בסקאלה שבה בוחנים את הדברים, המלל שפורסם נוטה יותר לכיוון הבעת הדעה).

93. גם התובעים מאשרים, כי מי שקורא את הדברים אינו מייחס להם פעילות משותפת ביחד עם החמאס. על רקע האמור, אינני סבור שחומרת הפגיעה מהדברים היא כה רבה המצדיקה פיצוי ברף גבוה. הדברים שנאמרו היו סוג של ביקורות אודות פעילותם, הגם שביקורת זו גלשה כבר לגזרת לשון הרע.

94. **היקף הפרסום** - עוד אוסיף ואציין בהקשר זה, כי לאחר אותו פרסום של הנתבע, **הדהד לכאורה פרופ' עופרן את הפרסום בפוסט חדש ונפרד שבו כתב (נספח "א" לכתב ההגנה):**

"מכירים את ג'קי לוי Jacky Levy? אתמול שיתפתי פוסט שג'קי כתב על אלימות משטרתית כנגד אשתו (שבן משפחתה חטוף בעזה) ומפגינים נוספים שעמדו על מדרכה! לא הפריעו ועל צעקות מחאה מרחוק כנגד השר בן גביר נענו באלימות קשה מצד המשטרה וזה מה שכתב לי בתגובה לפוסט פרופסור לפיזיקה באוניברסיטת בר אילן נדב שנרב "מקווה שפעולות נחרצות הרבה יותר יינקטו כנגד סיעני חמאס על מלא כמו ג'קי ובת זוגו. חלאות שמלאניות מתועבות". מבקש מאוד להפיץ את הפוסט הזה. לאיש יש השפעה והערכה רבה (הוא באמת כותב פוסטים מעניינים ומעוררי מחשבה בפייס), שכל מי שרוצה אחדות ופשרה יידע מה השיח אצל תומכי הממשלה הזו גם אם הם מאוד אינטליגנטיים. בחירות עכשיו לפני שיהיה מאוחר מידי!"

בהמשך ועל כך בהמשך, פרסם פרופ' עופרן (שלא זומן לעדות ומכאן שאינני קובע כל ממצא ביחס אליו ואין בפסק דין זה כדי להביע כל עמדה או התייחסות אליו או למעשיו) פוסט מתקן (נספח "ב" לכתב ההגנה) שבו הוא מחק מהפוסט החדש שלו את ציטוט דבריו של הנתבע.

המשמעות היא, כי אותו פרסום של הנתבע, שבא כתגובה המופנית לפרופ' עופרן (הגם שלא רק לעיניו), הודה למעשה על ידי צד ג' ומכאן שאין לזקוף לחובת הנתבע את היקף התפוצה, אשר גם הוא לעת הזו אינו ברור עד תום.

95. תחת הכותרת "טול קורה" (בעמוד 8 לכתב ההגנה) טען הנתבע, כי התובעים מושכים אף הם בעט הסופרים, וכי התובעת מפרסמת פרסומים בעלי גוון משפיל כנגד מי שהיא חולקת עליו. הנתבע צרף פרסומים שונים של התובעת המגבים את טענתו זו ובכלל זה **שיתוף פרסום (של אחר) שבו נכתב שמנהיג חמאס הינו שותפו וכן בריתו כביכול של ראש המששלה**. אינני סבור, כי מדובר בהתלהמות הדדית, שכן הדברים שנכתבו על ידי התובעת לא כוונו לנתבע, אולם קיימת בהחלט פסיקה לפיה מי שנוקט סגנון בוטה ומכפיש, יתקשה לבוא בטרוניה ביחס לסגנונו של הזולת. ראו, **ע"א (ת"א) 1026/01 בייטנר זהבה נ' יוטבת רוני** [נבו] (10.3.2004). בעניינו - תובעת שמשתפת פרסומים המייחסים לאחרים שותפות עם ראשי החמאס, תתקשה לבוא בטרוניה ביחס לסגנונו של נתבע שכינה אותה "סייענית חמאס" שעה שהיא עצמה מאמצת ביטויים דומים.

96. עוד אני סבור, כי קיים קושי לראות בתובעים כאנשים פרטיים; הפרסום היה פועל יוצא של פוסט שפרסם התובע לציבור (והוא מוכר כעיתונאי המביע את דעתו), כאשר גם התובעת הייתה פעילה ציבורית. בשים לב לכך, הרי שמי ששם עצמו בחזית החשיפה הציבורית צריך להיות יותר חסין לביקורת, גם אם זו אינה נעימה. בתיק זה סברתי, כי הביקורת חצתה את הגבול המותר, אולם עדיין יש להביא את הדברים בחשבון בעת פסיקת פיצויים כגורם מצנן, תוך שאינני קובע, כי מדובר בתובעים שהינם אישי ציבור, אולם דומה גם שאין מדובר לגמרי באנשים פרטיים. ראו לעניין זה את פס"ד שרנסקי, שנזכר ע"י ב"כ הנתבע בסיכומיו; ראו גם את פסה"ד בעניין בן גביר, או את **ע"א 1104/00 אפל נ' חסון**, פ"ד נו(2) 607 (2002), לעניין "דמות ציבורית" (גם התובעת מציינת בכתב התביעה, כי היא "דוברת בולטת").

97. לצד אלה, יש לזקוף לחובת הנתבע את העובדה, כי מחק את הפרסום רק לאחר הגשת התביעה ולא קודם. עוד יש להביא בחשבון את הימנעותו של הנתבע מלחקור בחקירה נגדית את התובעים. שהרי, אלה טענו לפגיעה במוניטין ובהזדמנויות התעסוקתיות-הגם שמדובר בתביעה ללא הוכחת נזק (וגם בסיכומים הובהר, כי לא ניתן לכמתו- עמ' 37, ש' 32-33), והגם שמעבר לעדות התובעים לא הובאו עדויות נוספות או ראיות, הרי שההימנעות מחקירה בנושא זה נזקפת לחובת הנתבע.

98. עוד יש לזכור בעת פסיקת הפיצויים, כי מדובר בשני תובעים ובפרסום לשון הרע ביחס לכל אחד מהם בנפרד (הגם שבוצע כפרסום אחד).

99. כל אלה מביאים אותו למסקנה, כי הפיצוי צריך להיות על הרף הנמוך (הגם שלא ברף הנמוך ביותר), אך תוך עריכת האיזונים המתוארים לעיל לכאן ולכאן בהתאם לנסיבות הקונקריות של תיק זה.

100. **אינני סבור, כי יש מקום לפסוק כפל פיצוי בהתאם להוראות סעיף 7.א(ג) לחוק נוכח הטעמים הבאים:** כדי לקבוע, כי לשון הרע פורסמה ב"כוונה לפגוע", יש צורך להוכיח קיומו של יסוד של התנהגות זדונית, של כוונה של ממש לפגוע. ראו, [רע"א 5022/13 יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ \[נבו\] \(8.9.2013\)](#). לא הוכח זדון בפרסומיו של הנתבע.

לאחר ששמעתי את הצדדים שוכנעתי, כי לא הייתה כוונה לנתבע להרע לתובעים, לפגוע בהם בזדון או להשפיל אותם. הנתבע סבר, כי התנהלות התובעים פוגעת לתפישתו במפעל הציוני (ס' 52 לכתב ההגנה) והביע את דעתו שחרגה כאמור ממתחם תום הלב, אך לא נבעה מזדון או רשעות אלא כחלק מהבעת דעה (ההשוואה לסייעני חמאס לא באה בשל ההקשר של הפגיעה בבני משפחתם ע"י החמאס שאז מדובר היה ברשעות לשמה ובזדון, אלא בסברתו של הנתבע, כי פעילותם הציבורית של התובעים מסייעת לאותו ארגון-כך לשיטתו). דבריו שפורסמו עלו כדי לשון הרע, שכן הם חרגו מהבעת הדעה אולם אין בנמצא יסוד נוסף המזכה בכפל פיצוי בגין כוונת זדון.

101. נוכח האמור ולאחר בחינת כלל השיקולים עליהם עמדתי לעיל סברתי, כי על הנתבע לפצות את שני התובעים בסך כולל של 16,000 ₪ (8,000 ₪ לכל תובע). נוכח היעדר הלימה בין הסכום שנתבע לבין הסכום שנפסק מצאתי לנכון לפסוק לתובעים סך נוסף של 1,000 ₪ בגין הוצאות ההליך ושכ"ט ע"ד.

ה.8. תיקון והכחשה:

102. בסעיף 8 לכתב התביעה התבקש צו עשה המורה לנתבע למחוק את הפרסום מושא התביעה. בדיון מיום 1 בדצמבר 2025 ביאר הנתבע, כי הפרסום נמחק בסמוך לאחר קבלת כתב התביעה (ראו, עמ' 6 ש' 4-10). מעת שהפרסום נמחק, אין מקום לצו תיאורטי.

103. אשר לדרישה לפרסום תיקון והכחשה, הרי שדין הבקשה להידחות. סעד הפיצויי הוא הסעד העיקרי בתביעת לשון הרע. אני סבור, כי בנסיבות העניין, הפיצוי הכספי שנפסק כמו גם העובדה שניתן פסק דין הפתוח וגלוי לציבור, עולים כדי פרסום מידע מתקן. כמו כן, הנתבע אינו סבור ששגה, ומכאן שאין נוטים לחייב בפרסום התנצלות שהנתבע אינו מאמין בה. ראו גם בספרו של אורי שנהר, [דיני לשון הרע](#), הוצאת נבו, בעמוד 691.

ה.9. בטרם סיום:

104. בטרם סיום, אדרש לסוגיה נוספת אשר הובאה לפתחי לאחר תום שמיעת הראיות והסיכומים ואשר מצריכה התייחסות להנחת הדעת.
105. בסעיף 6 לכתב ההגנה, טען הנתבע, כי רק לאחר הגשת התביעה, כנראה בעקבות עצה משפטית, ביקשו התובעים מפרופ' עופרן שיסיר את הפרסום של הנתבע (שהודה על ידו). הנתבע צרף לעניין זה כנספח "ב" לכתב הגנתו את: **"הודעת המחיקה של עפרן"** (כך כהגדרתו) ושם נכתב בפתיח לאותו פוסט מתקן, כי: **"הפוסט נערך לבקשת ג'קי והציטוט המדויק נמחק, אכן אין סיבה שהמילים הרעות והרעל שנכתב על ג'קי ימשיך להתנוסס ברשת בצמוד לשמו"** (להלן: **"הודעת המחיקה"**).

נספח ב'

הודעת המחיקה של עפרן

Yishai Ofra

26 באפריל - 2024

הפוסט נערך לבקשת ג'קי והציטוט המדויק נמחק. אכן אין סיבה שהמילים הרעות והרעל שנכתב על ג'קי ימשיך להתנוסס ברשת בצמוד לשמו. היה כמובן עדיף שמי שכתב את המילים היה מוחק ומתנצל אך זה לצערי לא קרה.
מכירים את ג'קי לוי? Jacky Levy אתמוול שיתפתי פוסט שג'קי כתב על אלימות

106. התובעים לא כפרו בטענה זו של הנתבע (לפיה רק לאחר הגשת כתב התביעה ביום 2 במאי 2024 תיקן פרופ' עופרן לבקשתם את הפוסט שלו ומחק את הזהוד דברי הנתבע); לא במסגרת כתב התשובה שלהם וגם לא במסגרת תצהיריהם (הם לא התייחסו לכך).
107. בישיבת ההוכחות, עומת הנתבע עם האמור בסעיף 6 לכתב ההגנה ועם הודעת המחיקה שצורפה על ידו כנספח "ב" לכתב ההגנה כמו גם לתצהירו (ס' 35 לתצהיר ונספח "ב" לתצהיר).
108. ב"כ התובעים ביקש להבין (עמ' 15-16) את טענת הנתבע בכתב הגנתו, שעה שהתביעה הוגשה ביום 2 במאי 2024 ואילו הודעת המחיקה הינה לכאורה מיום 26 באפריל 2024. הנתבע השיב, כי על פניו צודק ב"כ התובעים אך הוא מבקש לעשות "דאבל צ'ק".
109. ביום 23 באפריל 2024, לאחר השלמת הסיכומים והעדויות, פנה הנתבע לבית המשפט וביקש לתקן טעות או הטעייה שעלתה בחקירתו הנגדית (להלן: **"בקשת התיקון"**). לדבריו, הודעת המחיקה שצורפה על ידי הנתבע כנספח "ב", נושאת את תאריך ה- 26 באפריל 2024, **אולם תאריך זה משקף את מועד פרסום הפוסט המקורי של פרופ' עופרן וכי התיקון של הפוסט ומחיקת דברי הנתבע ע"י פרופ' עופרן, נעשו ביום 7 במאי 2024.**
- לטענתו, הכותרת בהודעת המחיקה מציינת את תאריך הפוסט המקורי (26 באפריל) ולא את המועד שבו בוצע התיקון (7 באפריל).
- לבקשת התיקון צורף נספח שלא צורף קודם לכן לכתבי הטענות הנושא את הכותרת: **"היסטורית העריכות המלאה לפוסט של עפרן. בשלש הגרסאות הראשונות אין את התיקון לבקשתו של ג'קי. רק בגרסה שפורסמה בשביעי למאי"**. נספח זה מביא לכאורה את גלגוליו השונים של הפוסט של פרופ' עופרן.
110. משמעות הדברים היא, כי הנתבע ביקש למעשה לאחר הגשת שמיעת הראיות והסיכומים להגיש ראייה חדשה לגמרי ולהעלות טענה חדשה בדבר תיקון הפרסום של פרופ' עופרן בתאריך 7 במאי

2024. בכל מקרה, מדובר בנספח שלא ברור מי ערך אותו, מה מקורו ומהיכן הוא נלקח, הכולל מספר גרסאות של הפוסט של פרופ' עופרן והשינויים בו לכאורה.
111. התובעים התנגדו לבקשת התיקון וסברו, כי מדובר במקצה שיפורים שיש בו כדי לנסות ולתקן את התשובות בחקירה הנגדית לאחר שהסתיים שלב הסיכומים.
112. אבהיר כבר עתה, כי **במבחן התוצאה של פסק הדין**, הרי שלפנינו "מהומה על לא מאומה", שכן לשאלה מתי מחק פרופ' עופרן את הדחוד דבריו של הנתבע, אין משקל ממשי להכרעה בהליך שלפניי.
113. שהרי, טענתו של הנתבע היא, כי התובעים ביקשו מפרופ' עופרן למחוק את פרסום דבריו של הנתבע רק לאחר הגשת התביעה לבית המשפט וכי הם העלימו כביכול עין מהפגיעה בהם. אולם, הנתבע נמנע מלחקור את התובעים והוא גם נמנע מלזמן את פרופ' עופרן לעדות. **המשמעות היא, כי גם אם מחק פרופ' עופרן את דבריו ביום 7 במאי 2024, ולא ביום 26 באפריל 2024, עדיין לא הוכיח הנתבע את טענתו לפיה התובעים העלימו עין מהפרסום של פרופ' עופרן וכי רק בעקבות התביעה הם ביקשו מפרופ' עופרן להסירו.**
114. כאמור, פרופ' עופרן איננו בעל דין, הוא לא זומן לעדות, ובכל מקרה אם סבור היה הנתבע, כי התובעים העלימו עין מהפרסום שביצע פרופ' עופרן (המהדהד את דבריו של הנתבע), היה עליו לחקור אותם בחקירה נגדית ולבסס את טענתו לאותה העלמת עין. הנתבע ויתר על חקירה נגדית, כך שממילא הנושא אינו עומד על הפרק בהקשר זה ואין בו כדי לשנות את תוצאת פסק הדין, גם אם המחיקה הייתה ביום 7 במאי 2024.
115. לצד זאת אוסיף, כי בהיבט המשפטי בקשת הנתבע מוקשית ואינה אפשרית, שעה שהיא למעשה בקשה להוספת ראייה לאחר שלב הבאת הראיות והסיכומים. הלכה למעשה עותר הנתבע לצרף מסמך חדש, שלא היה מונח לפני בית המשפט או הצד שכנגד, בדבר היסטוריית השינויים בפוסט שיצר וערך פרופ' עופרן. הגשת ראייה שכזו, בשלב דיוני זה אינה אפשרית ויש בה כדי לעכב את ההליך לסכל אותו ולהסיג אותו לאחור. יש בה גם לפגוע בזכותם של התובעים לחקור חקירה נגדית או למסור מענה למסמכים שמוגשים בשלב הדיוני המתאים, או לצרף מסמכים נגדיים. יש בה גם כדי העלאת טענות חדשות.
116. עוד אוסיף, כי אין לפנינו "ראיית זהב" המצדיקה שינוי של תוצאת פסק הדין (ראו והשוו [רע"א 5727/23 יגאל איש נ' שלמה ארביב](#), [נבו] (6.9.2023)) (פיסקה 13), שאז ניתן היה להסיג את ההליך אחורנית.
117. כמו כן, אינני סבור, כי ייגרם לנתבע כל עיוות דין, שכן גם אם מחק פרופ' עופרן את דבריו של הנתבע ביום 7 במאי 2024, הרי שבכל מקרה וללא קשר לדברים, לא הונחה לפניי תשתית מספקת להוכיח, כי התובעים העלימו עין מהפגיעה בהם, כפי שטען הנתבע בסעיף 6 לכתב הגנתו.
118. בפסק הדין סברתי, כי ישנם רכיבים שונים אשר מטילים את הכף לכיוון הרף הנמוך. רכיב זה אינו נמנה עליהם.

ו. תוצאת פסק הדין :

119. התביעה מתקבלת בחלקה בלבד.

120. הנתבע ישלם לתובעים סך כולל של 16,000 ₪ (8,000 ₪ לכל תובע). נוכח היעדר הלימה בין הסכום שנתבע לבין הסכום שנפסק, מצאתי לנכון לפסוק לתובעים סך נוסף של 1,000 ₪ בלבד, בגין הוצאות ההליך ושכ"ט עו"ד.

הסכומים ישולמו בתוך 30 יום ממועד קבלת פסק הדין שאם לא כן יישאו הסכומים דמי פיגורים מהיום ועד לתשלום בפועל.

מזכירות- לדוור לצדדים.

ניתנה היום, ביי"א אייר תשפ"ו, ב-28
אפריל 2026, בהעדר הצדדים.

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה